

ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
สังกัดสถาบันการศึกษาเอกชน

Emotional intelligence of undergraduate students in health science majors
in private educational institutions

สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์¹, ณัฐฉวี อ็อกซู², มยุรี ชอวานปรีชา³, อัญชลี นวลคล้าย⁴, อรพินทร์ คล้ายทับทิม⁵
Suthiratana Pimpong¹, Nutchavee Oxzoo², Mayuree Choawanapreecha³, Aunchalee Nuaklai⁴,
Orapin Klaitubtim⁵

Corresponding Author E-mail: Suthirat2012@gmail.com

Received: 2024-12-16; Revised: 2025-06-25; Accepted: 2025-09-02

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัย สังกัดสถาบันการศึกษาเอกชนในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง คือนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี ที่สมัครใจ จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้ รวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม มี 2 ตอน ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไป 4 ข้อ ตอนที่2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของ กรมสุขภาพจิต แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่งและ ด้านสุข 16 ข้อ โดยรวม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ผลการวิเคราะห์พบว่า

1) นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เฉลี่ยอยู่ในระดับปกติในทุกด้าน และนิสิตปี 1 มีความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านสูงกว่านิสิตปี 2, 3 และ 4 2) ความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านและโดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวก ($p < 0.01$) 3) ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกัน 4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ ระดับชั้นปี 5) ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่งเป็น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ คือคณะวิชาและระดับชั้นปี ($p < 0.01$)

สรุปผล นิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในสถาบันการศึกษาเอกชน มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ และ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งของนิสิต มีความสัมพันธ์กับการสมัครเข้าศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกัน และนิสิตปี1 มีความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านสูงกว่านิสิตปี 2, 3 และ4

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์

¹ รองศาสตราจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี

¹ Associate Professor, Nursing Faculty, Western University Kanjanabury

² อาจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี

² Instructor, Nursing Faculty, Western University Kanjanabury

³ อาจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี

³ Instructor, Nursing Faculty, Western University Kanjanabury

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี

⁴ Assistant Professor, Nursing Faculty, Western University Kanjanabury

⁵ อาจารย์, คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรี

⁵ Instructor, Faculty of Art and science, Western University Kanjanabury

Abstract

This research aimed to study 1) the level of emotional intelligence 2) the factors affecting emotional intelligence. It was a quantitative research. The population was health science students at universities under private educational institutions in Thailand. The sample was 158 health science students at Western University, Kanchanaburi who volunteered. The data collection tool was a questionnaire with 2 parts: Part 1, 4 general information items; Part 2, the Department of Mental Health's Emotional Intelligence Assessment Form, a 5-level rating scale with totaling 52 items, consisting of 3 components: (1) Goodness, 18 items (2) Excellent, 18 items (3) Happiness, 16 items. Data were analyzed, using frequency, percentage, mean and standard deviation, simple correlation coefficient, and multiple correlation coefficients. The results were

1) Students' emotional intelligent was at a normal level in all aspect. The emotional intelligence score of first-year students were higher than the scores of second, third and fourth year students ($p < 0.01$), 2) Emotional intelligence in all aspect were related to overall in a positive way ($p < 0.01$). 2) All-dimensional and overall emotional intelligence were positively related ($p < 0.01$). 3) Students' emotional intelligence influenced the choice of studying in different faculties. 4) The factor with the highest relationship with emotional intelligence was the year level. 5) Emotional intelligence in the aspect of being good was a factor that was related to faculty and year level ($p < 0.01$)

Conclusion: Health science students in private educational institutions had an average emotional intelligence at the normal level according to the criteria, and students' emotional intelligence in the aspect of being good was related to their application to different faculties, and first-year students had higher emotional intelligence in all aspects than second-, third-, and fourth-year students.

Keywords: Emotional intelligence

บทนำ

ระบบการศึกษาในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนเพื่อให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ ที่มีคุณค่าแก่สังคม โดยเฉพาะการให้ความสำคัญในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มุ่งเน้นที่จะผลิต ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ “ดี เก่ง และมีความสุข” เพราะตระหนักว่าเป็นคุณลักษณะของการพัฒนาสติปัญญา ร่วมกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เป็น การสร้างทรัพยากรของชาติให้มีความพร้อม ในการดำเนินชีวิต อย่างมีความสุข ตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา ก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ

ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการรับรู้ ควบคุม และจัดการอารมณ์ของตนเองได้ด้วยความชาญฉลาด และเหมาะสมกับสถานการณ์ มีจิตใจมั่นคง มองโลกในแง่ดี มีความประพฤติ มีมารยาททางสังคม ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะเป็นผู้ที่มีความสุขทางอารมณ์ รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และรู้จักใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (ฐิตพร ศุภสิทธิ์ อารัง. 2566)

ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริม IQ หรือความฉลาดทางสติปัญญาของบุคคลให้สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ช่วยรับมือกับปัญหาและอุปสรรคได้อย่างมีสติ ช่วยให้ตระหนักรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ช่วยให้สามารถควบคุม ดูแล จัดการอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่มีความตึงเครียด กดดัน และมีความยากลำบากให้สามารถตัดสินใจได้อย่างสงบ และช่วยให้ค้นพบทางออกให้กับปัญหาได้ อย่างดี ความสำคัญของ EQ ได้แก่ ช่วยให้ประสบความสำเร็จในชีวิต เมื่อ IQ และ EQ ส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ช่วยให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นปกติสุข ช่วยให้มีความสุข รู้สำนึกผิดชอบชั่วดี มีสติยับยั้งชั่งใจ ไม่ทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีจิตสำนึกสาธารณะ และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยให้มองโลกในแง่ดี มีความสุข ไม่เครียด และช่วยให้รู้สึกพึงพอใจในตนเอง

การพัฒนาทางเทคโนโลยี มีส่วนให้คนหันมาสนใจทางด้านวัตถุมากกว่าความสำคัญด้านจิตใจ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วการมีสภาพจิตใจที่เป็นสุขจะเป็นพลังส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับปัญหาและหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมได้ สามารถปรับตัว มีความสุขกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพดีงามกับบุคคลอื่น มีชีวิตอยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย ความสมดุลสามารถสนองตอบความต้องการของคนในโลกที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในตนเอง สภาพจิตใจที่เป็นสุข มิใช่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่ต้องได้รับการปลูกฝัง พัฒนาตลอดเวลา โดยเฉพาะในวัยรุ่น และยิ่งต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้านที่เอื้ออำนวย ได้แก่ สภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย ความสามารถทางเชาว์ปัญญา สภาพแวดล้อมที่ดี และความฉลาดทางอารมณ์

สำหรับประเทศไทย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาแนว คิด และเกณฑ์การมองเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กไทย โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข และมุ่งเน้นพัฒนาด้านการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่เป็นพื้นฐานของนิสิตในการดำรงชีพในสังคมอุดมศึกษา และการเลือกทางดำเนินชีวิตที่เหมาะสมและทำให้ตนเองมีความสุข การตัดสินใจ เลือกศึกษาคณะวิชาที่ตนพึงพอใจในระดับอุดมศึกษาเป็นการเริ่มต้นการยอมรับตนเองโดยการเลือกตัดสินใจในการประกอบอาชีพของตนที่เหมาะสมกับสมรรถนะของตนเอง และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างการศึกษา ก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนิสิตที่จะช่วยส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลให้นิสิตสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษา ระดับความฉลาดทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี, ด้านเก่ง, ด้าน-สุข และ ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนิสิต สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสังกัดสถาบันการศึกษาเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตให้สามารถดำรงชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการศึกษาของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กาญจนบุรีให้เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี, ด้านเก่ง, ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนิสิต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตหลังเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

เชาว์ปัญญาเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์สำหรับทุกคน เพราะเชาว์ปัญญา (Intelligence) จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนการประกอบอาชีพและความสำเร็จในชีวิต แต่ในปัจจุบันเป็นที่ปรากฏชัดเจนว่าความฉลาดหรือมีเชาว์ปัญญาสูง ไม่เพียงพอที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิต ดังจะเห็นจากตัวอย่างเป็นจำนวนมาก ที่คน IQ สูง อาจมีปัญหาในการเรียนเพราะใช้ความสามารถได้ไม่เต็มที่ มีปัญหาในการเข้าใจและยอมรับอารมณ์ของตนเอง ทำให้น่าไปสู่ปัญหาการปรับตัว และการไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนหรือผู้ร่วมงานได้ ความสามารถทางเชาว์ปัญญาจึงเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่หากบุคคลใดมีความฉลาดทางอารมณ์ด้วยจึงจะทำให้บุคคลนั้นพร้อมทั้งในด้านการเรียน การงาน ครอบครัวย การดำเนินชีวิตส่วนตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

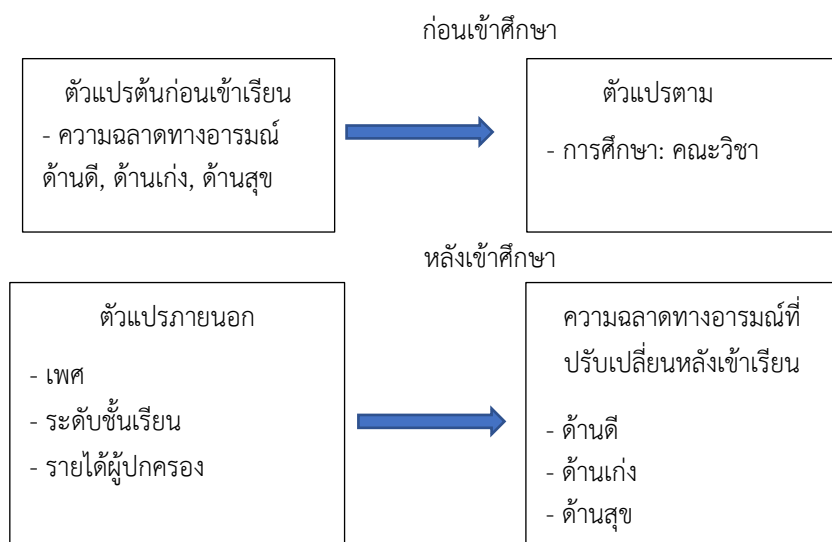
โดยสรุป ความสำเร็จในการเรียนการประกอบอาชีพและมีความสุขในชีวิตนักศึกษาต้องใช้ทั้งเชาว์ปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ร่วมกัน อารมณ์หรือสภาพจิตนั้นได้รับการพัฒนาซึ่งนำทางขยายขอบเขตและปลดปล่อยด้วยปัญญา ให้สื่อสารแสดงออกได้ผลดีด้วยพฤติกรรมทางกาย วาจา ซึ่งเมื่อดำเนินไปอย่างถูกต้อง จะอยู่ในภาวะสมดุลให้เกิดผลดีทั้งแก่ตนเองและคนอื่นตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อม (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543: 28) ในปัจจุบันมีเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมายที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ว่ามีเหตุการณ์การใช้ความรุนแรง เหตุการณ์ทำร้ายกัน อันเกิดจากการควบคุมอารมณ์ และความคิดของตัวเองไม่ได้ ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ประสงค์ด้านลบ และเกิดความวุ่นวายในสังคม ล้วนแล้วแต่มาจากการไม่

รู้จักวิถีจัดการกับอารมณ์ของตัวเอง จนทำให้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล และความเหมาะสม อารมณ์ของคนเรา สามารถแสดงออกได้ หลายทาง ไม่ว่าจะเป็นทางสีหน้า แววตา น้ำเสียง กิริยาท่าทาง และพฤติกรรม

ดังนั้นความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมนั้น บุคคลจำเป็นที่จะต้องรู้จักการบริหารจัดการอารมณ์ของตัวเองและรู้จักสังเกตอารมณ์ของผู้อื่น เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นต่างอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ประสบผลสำเร็จในด้านศึกษาวิชาชีพ การประกอบอาชีพ การทำงานร่วมกันอย่างมีคุณภาพสูงตามเป้าหมาย ส่งเสริมองค์กรและประเทศชาติให้พัฒนาขึ้น ๆ ขึ้น ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่ง ที่เป็นพื้นฐานของนิสิตในการดำรงชีพในสังคมอุดมศึกษา และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างการศึกษาที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนิสิตที่จะช่วยส่งเสริมสัมฤทธิ์ผลให้นิสิตสามารถใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตก่อนเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนในคณะวิชา ของสถาบันการศึกษาเอกชน และภายหลังได้เข้ามศึกษาในคณะวิชาที่ตนได้เลือกเรียนแล้ว เพศ ระดับ ชั้นเรียน และรายได้ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ที่ปรับเปลี่ยนหลังเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภายในระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม 3 ด้านของนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดสถาบันการศึกษาเอกชน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เป็นนิสิต ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการศึกษาเอกชน ในประเทศไทย จำนวน 27,253 คน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2567)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นิสิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดกาญจนบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจ จำนวน 158 คน ปีการศึกษา 2566 จากจำนวนนิสิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งหมด 556 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนิสิต เช่น เพศ คณะวิชาที่เรียน ชั้นปีการศึกษา รายได้ผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นองค์ประกอบใหญ่ 3 ด้าน และด้านย่อย 9 ด้าน คือ

1. ด้านดี แยกออกเป็น (1) ควบคุมตนเอง จำนวน 6 ข้อ (2) เห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อ (3) รับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านเก่ง แยกออกเป็น (1) มีแรงจูงใจ จำนวน 6 ข้อ (2) ตัดสินและแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อ (3) สัมพันธภาพ จำนวน 6 ข้อ

3. ด้านสุข แยกออกเป็น (1) ภูมิใจตนเอง จำนวน 4 ข้อ (2) พอใจชีวิต จำนวน 6 ข้อ (3) สุขสงบทางใจ จำนวน 6 ข้อ
- ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ**

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของกรมสุขภาพจิต จำนวน 52 ข้อ มาทดลองใช้กับนิสิตในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นก่อนนำไปใช้ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

เกณฑ์การให้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์

เกณฑ์การให้คะแนน แยกตามองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย

ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข

การให้คะแนน ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มในการใช้คะแนนดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อความเชิงบวก ได้แก่ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้ ตอบไม่จริง ตอบจริงบางครั้ง ตอบค่อนข้างจริง ตอบจริงมาก ให้คะแนน 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

กลุ่มที่ 2 ข้อความเชิงลบ ได้แก่ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 35, 37, 40, 45, 47, 51, 52 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้ ตอบไม่จริง ตอบจริงบางครั้ง ตอบค่อนข้างจริง ตอบจริงมาก ให้คะแนน 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการแปลความหมาย คะแนนรวมของความฉลาดทางอารมณ์ จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตรายด้าน มีดังนี้

ด้านดี	ช่วงคะแนนต่ำกว่า 48	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ
	ช่วงคะแนน 48 – 58	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
	ช่วงคะแนนสูงกว่า 58	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ
ด้านเก่ง	ช่วงคะแนนต่ำกว่า 45	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ
	ช่วงคะแนน 45 – 59	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
	ช่วงคะแนนสูงกว่า 59	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ
ด้านสุข	ช่วงคะแนนต่ำกว่า 42	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ
	ช่วงคะแนน 42 – 56	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
	ช่วงคะแนนสูงกว่า 56	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ

เกณฑ์การให้คะแนนรวม ของความฉลาดทางอารมณ์ จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต มีดังนี้

ช่วงคะแนนต่ำกว่า 138	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ
ช่วงคะแนน 138 – 170	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ
ช่วงคะแนนสูงกว่า 170	= ความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าปกติ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย ใช้แบบสอบถาม ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงจุดประสงค์ของการวิจัย วิธีการตอบ และ เปิดโอกาสให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างสอบถามถึงปัญหาในข้อคำถามได้ตลอดเวลา

ผู้ช่วยวิจัย ตรวจสอบแบบสอบถามโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่คำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับ ความฉลาดทางอารมณ์ นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD.)
3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์แต่ละด้าน และผลโดยรวม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อ
 - 3.1 หาค่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 3.2 หาค่าความสัมพันธ์ภายในระหว่างความฉลาดทางอารมณ์รายด้าน และโดยรวมของนิสิต
4. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณระหว่างปัจจัยนำเข้ากับความฉลาดทางอารมณ์รายด้านและโดยรวมหลังเข้าเรียน ด้วยวิธีการนำปัจจัยเข้า (Enter Predictors)
 - 4.1 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณของปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านดีของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 4.2 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณของปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านเก่ง ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 4.3 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณของปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านสุข ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 4.4 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณของปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวม 3 ด้าน ของนิสิตหลังเข้าเรียน
5. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ดีที่สุดที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมด้วยวิธีการ Stepwise
 - 5.1 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านดี ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 5.2 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านเก่ง ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 5.3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์รวมด้านสุข ของนิสิตหลังเข้าเรียน
 - 5.4 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์นิสิต รวม 3 ด้านหลังเข้าเรียน

สรุปผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยการบรรยายประกอบตาราง 4 ตอน ตามวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ผู้วิจัยอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัยในแต่ละปัจจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ตามประโยชน์ที่คาดหวัง 2 ข้อ ตามที่กำหนดไว้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยนำเสนอ เป็นตารางประกอบการบรรยาย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของนิสิต แสดงเป็นความถี่และค่าร้อยละแสดงในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต แสดงเป็นค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านต่าง ๆ 3 ด้าน และ ความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ทุกด้านระหว่าง นิสิตใหม่ (ชั้นปีที่ 1) กับนิสิตเก่า (ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4) แสดงในตารางที่ 2

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ความฉลาดทางอารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงเป็นค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สันแสดงในตารางที่ 3

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษาของนิสิต แสดงในตารางที่ 4

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของนิสิต

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนิสิต จำแนกตามคณะวิชา เพศ คณะวิชา ระดับชั้นปี และรายได้ผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง		นิสิตใหม่ (108 คน)		นิสิตเก่า (50 คน)	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	13	12.04	4	8.00
	หญิง	95	87.96	46	92.00
คณะวิชา	สัตวแพทยศาสตร์	20	18.52	3	6.00
	สาธารณสุขศาสตร์	22	20.37	2	4.00
	พยาบาลศาสตร์	66	61.11	45	90.00
ระดับชั้นปี	ระดับชั้นปีที่ 1	108	100.00	18	36.00
	ระดับชั้นปีที่ 2	0	0	5	10.00
	ระดับชั้นปีที่ 3	0	0	5	10.00
	ระดับชั้นปีที่ 4	0	0	22	44.00
รายได้	รายได้ผู้ปกครองส่วนใหญ่	<10,000 บาท		<10,000 บาท	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านิสิตกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รายได้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ < 10,000 บาท

ตอนที่ 2 คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง และ ด้านสุข และโดยรวม 3 ด้าน และความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างนิสิตใหม่ (ชั้นปีที่ 1) กับนิสิตเก่า (ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4)

ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่าง ๆ		นิสิตใหม่ (ชั้นปีที่ 1)				นิสิตเก่า (ชั้นปีที่ 2 - 4)			
		จำนวน	ร้อยละ	พิสัย	เฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ	พิสัย	เฉลี่ย
ด้านดี	ระดับต่ำกว่าปกติ (<48 คะแนน)	5	4.63	40-70	53.80	13	26.00	41-62	51.60
	(18-72 ระดับปกติ (48 – 58 คะแนน)	100	92.59			34	68.00		
	คะแนน) ระดับสูงกว่าปกติ (>58 คะแนน)	3	2.78			3	6.00		
ด้านเก่ง	ระดับต่ำกว่าปกติ (<45 คะแนน)	10	9.26	41-69	51.46	16	32.00	30-66	48.90
	(18-72 ระดับปกติ (45 – 59 คะแนน)	78	72.22			31	62.00		
	คะแนน) ระดับสูงกว่าปกติ (>59 คะแนน)	20	18.52			3	6.00		
ด้านสุข	ระดับต่ำกว่าปกติ (<42 คะแนน)	22	20.37	36-64	46.63	18	36.00	27-61	44.40
	(16-64 ระดับปกติ (42 – 56 คะแนน)	72	66.67			28	56.00		
	คะแนน) ระดับสูงกว่าปกติ (>56 คะแนน)	14	12.96			4	8.00		
ความฉลาดทางอารมณ์	ระดับต่ำกว่าปกติ (<138 คะแนน)	16	14.81	123-	151.89	18	36.00	101-	144.90
	ระดับปกติ (138 – 170 คะแนน)	65	60.18	202		28	56.00	188	
โดยรวม	ระดับสูงกว่าปกติ (>170 คะแนน)	17	24.83			4	8.00		

เกณฑ์ปกติความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี = (48 – 58), ด้านเก่ง = (45 – 59), ด้านสุข = (42 – 56) โดยรวม = 138 – 170

จากตารางที่ 2 และ 3 แสดงให้เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 1 และนิสิตโดยรวมชั้นปีที่ 2 - 4 ของมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มีความฉลาดทางอารมณ์คะแนนเฉลี่ย ด้านดี (53.80 และ 51.60) ด้านเก่ง (51.46 และ 48.90) ด้านความสุข (46.63 และ 44.40) และคะแนนโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปกติ ทั้ง 2 กลุ่ม (151.89 และ 144.90) ตามลำดับ (เกณฑ์ปกติ = 138 - 170

คะแนน) และพบว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ด้านดี ด้านเก่ง ด้านความสุข และคะแนนโดยรวมทุกด้าน มีค่าคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นปี 2, 3 และ 4 ของ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p = 0.003-0.000$)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัย กับ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านต่างๆของนิสิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น โดยรวมทุกชั้นปี แสดงเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ Pearson product moment

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่าง ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่งและ ด้านสุข กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ของ นิสิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

	เพศ	การศึกษา	ระดับชั้นปี	รายได้ ผู้ปกครอง	ด้านดี รวม 18 ข้อ	ด้านเก่ง รวม 18 ข้อ	ด้านสุข รวม 16 ข้อ	ความฉลาด ทางอารมณ์ รวม 52 ข้อ
เพศ	1	0.491**	0.083	0.099	-0.265	-0.280*	-0.174	-0.264
การศึกษา: คณะวิชา		1	0.323*	-0.030	-0.338*	-0.401**	-0.273	-0.374**
ระดับชั้นปี			1	-0.211	-0.482**	-0.407**	-0.447**	-0.496**
รายได้ผู้ปกครอง				1	0.070	-0.020	0.062	0.041
รวมด้านดี 18 ข้อ					1	0.729**	0.712**	0.897**
รวมด้านเก่ง 18 ข้อ						1	0.668**	0.891**
รวมด้านสุข 16 ข้อ							1	0.898**
รวมความฉลาดทางอารมณ์ 52 ข้อ								1

จากตาราง 3 ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่งและด้านสุข กับ ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม 3 ด้าน 52 ข้อ ของนิสิต พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี มีความสัมพันธ์กับคณะวิชา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($p < 0.05$) คือมีค่า r เท่ากับ $-.338^*$ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งและโดยรวม มีความสัมพันธ์กับคณะวิชา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p < 0.01$)

ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข 16 ข้อมีความสัมพันธ์กับคณะวิชา อย่างไม่มีนัยสำคัญ พบว่า ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุขและโดยรวมหลังเข้าศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p < 0.01$) มีค่า r เท่ากับ $-.407^{**}$ และ $-.496^{**}$ ส่วน รายได้ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญ พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุขและโดยรวมหลังเข้าศึกษา ต่างมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p < 0.01$) คือ มีค่า r เท่ากับ $0.668^{**} - 0.898^{**}$

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตหลังเข้าศึกษา

ตารางที่ 4 ค่าสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ ระหว่าง ตัวแปรปัจจัย กับ ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่งและ ด้านสุข กับความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม ของนิสิตหลังเข้าศึกษา

การวิเคราะห์	ตัวแปรปัจจัย	ตัวแปรตาม	สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณ	ประสิทธิภาพการพยากรณ์	ผลการวิเคราะห์	ระดับนัยสำคัญ
พหุระดับ		ความฉลาดทางอารมณ์	(R)	(R ²)	ความแปรปรวน (F)	(p-value)
ตัวแปร	เพศ	ด้านดี 18 ข้อ	0.470	0.221	3.192	0.022
ปัจจัยร่วม	คณะที่ศึกษา	ด้านเก่ง 18 ข้อ	0.519	0.269	4.14	0.006
ทำนาย	ระดับชั้นปี	ด้านสุข 16 ข้อ	0.474	0.225	3.267	0.020
(Enter)	รายได้ผู้ปกครอง	โดยรวม 52 ข้อ	0.562	0.315	5.183	0.002

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การวิเคราะห์ พหุระดับ	ตัวแปรปัจจัย	ตัวแปรตาม ความฉลาดทาง อารมณ์	สหสัมพันธ์เชิง พหุคูณ (R)	ประสิทธิภาพการ พยากรณ์ (R ²)	ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวน (F)	ระดับ นัยสำคัญ (p-value)
ปัจจัยที่ดีที่สุดแบบ กระโดดถอย ^b (Step wise)	ระดับชั้นปี และ เพศ	ด้านดี 18 ข้อ	0.470	0.22	6.647	0.003
	ระดับชั้นปี และ คณะวิชาที่ศึกษา	ด้านเก่ง 18 ข้อ	0.497	0.247	7.712	0.001
	ระดับชั้นปี	ด้านสุข 16 ข้อ	0.447	0.200	11.977	0.001
	ระดับชั้นปี	โดยรวม 52 ข้อ	0.496 ^c	0.246	15.652	0.000

a. Enter: Predictors: รายได้ผู้ปกครอง, คณะที่ศึกษา, ระดับชั้นปี, เพศ

b. Step Wise: The best Predictors: Predictors in the Model

จากตาราง 4 ผลจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เชิงพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปรปัจจัย เพศ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปี และรายได้ผู้ปกครองกับความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษา พบว่า ตัวแปรปัจจัยนำเข้ามีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ในด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม หลังเข้าศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .05 คือ มีค่า R เท่ากับ 0.470, 0.519, 0.474 และ 0.562 ($p = 0.020-0.002$) ประสิทธิภาพในการทำนายสูงกว่าร้อยละ 20

ตัวแปรปัจจัย ระดับชั้นปี เป็นปัจจัยที่ดีที่สุดในการทำนายระดับความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษาในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p = 0.003-0.000$) ประสิทธิภาพในการทำนายสูงกว่า ร้อยละ 20

พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่ดีที่สุดในการใช้ร่วมทำนายความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษา ด้านดี มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p = 0.003$) และพบด้วยว่าคณะวิชาที่ศึกษาเป็นปัจจัยที่ดีที่สุดในการใช้ร่วมทำนายความฉลาดทางอารมณ์หลังเข้าศึกษา ด้านเก่งของนิสิต มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p = 0.001$) ประสิทธิภาพในการทำนายสูงกว่า ร้อยละ 20

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี, ด้านเก่ง, ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนิสิต พบว่า นิสิตกลุ่มตัวอย่าง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ ทั้งด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์รวม 3 ด้าน (เกณฑ์ปกติของกรมสุขภาพจิต) สอดคล้องกับการศึกษาของ วรณา กลกิจโกวินท์, และคณะ (2562) ที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศรีวิชัยพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ แสดงให้เห็นว่านิสิตที่สมัครใจเรียนคณะวิชาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในมหาวิทยาลัย สังกัดสถาบันการศึกษาเอกชน มีความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดี อดทนต่อความเครียด และแรงกดดันต่าง ๆ มีความสามารถแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้า และเผชิญ ต่อความเครียด และแรงกดดันต่าง ๆ ได้ดี ตลอดระยะเวลาที่ตนเองใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถ สำเร็จการศึกษาได้ตรงตามเป้าประสงค์ที่วางไว้นั่นเอง

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี, ด้านเก่ง, ด้านสุข และความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมของนิสิต พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข และโดยรวม ต่างมีความสัมพันธ์ภายในทางบวก อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านิสิตในสถาบันการศึกษาเอกชนมีความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ที่สูง หรือต่ำในด้านใด ๆ ต่างก็จะมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ในด้านอื่นอีก 2 ด้านสูงหรือต่ำในทิศทางเดียวกัน และพบด้วยว่า นิสิตที่ ความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี มีจำนวนมากกว่า ด้านเก่ง และด้านสุข น่าจะเป็นแรงจูงใจนิสิตกลุ่มนี้สมัครใจเรียนคณะวิชา สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในระดับอุดมศึกษา เพราะวิชาชีพในสาขานี้เป็นวิชาชีพที่สามารถช่วยเหลือชีวิตมนุษย์หรือสัตว์ให้มี สุขภาพที่ดี มีความสุข และปลอดภัยได้โดยตรงมากกว่าวิชาชีพในสาขาอื่น ๆ โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบวิชาชีพเหล่านี้ ต้อง เป็นบุคคลที่สามารถควบคุม อารมณ์และความต้องการของตนเองได้ดี รู้จักเห็นใจผู้อื่น มีความอดทน และมีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมสูง จึงจะทำงานได้อย่างมีความสุขในชีวิต

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตหลังเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา พบว่า

3.1 ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข และโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($p < 0.01$) และ พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นปี 2, 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกด้าน กล่าวคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่า และนิสิตชั้นปีที่ 2, 3, และ 4 สอดคล้องกับการศึกษาของ นริศรา ตรีรัตน์ (2562) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนชุมชนทองประดิษฐ์อนุสรณ์ ที่พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนต่างระดับชั้นเรียน มีความฉลาดทางอารมณ์ทางอารมณ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแสดงว่า ภายหลังเข้ามาศึกษาในสถาบันแล้วระยะหนึ่งแล้วนิสิตได้ตระหนักว่า ความเป็นจริงของการเรียนสาขาวิชาสายวิชาชีพใน ระดับอุดมศึกษาเป็นการเรียนที่หนัก เนื้อหาวิชาเรียนมาก มีบรรยากาศการแข่งขันสูง ทำให้มีเวลาพักผ่อนน้อยลง การเผชิญ กับความทุกข์ของมนุษย์ ส่งผลทางลบต่อการเรียนรู้ สุขภาพกายและใจ ก่อให้เกิดความเครียดสูง ซึ่งอาจารย์และผู้บริหาร สถาบัน ควรให้ความสนใจและตระหนักเรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง และด้านสุข ซึ่งประกอบด้วย ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจมากขึ้น

3.2 คณะวิชามีความสัมพันธ์กับ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง และโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีนทิพย์ เหล็กสูงเนิน (2561) ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ ที่มีคณะวิชาต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่า นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับปกติ มีโอกาสได้เลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตรงกับระดับความเก่ง และตรงกับความต้องการของตนเอง ผลจากการศึกษาที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ลดลงต่ำกว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นไปได้ว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีความคาดหวังสูงกว่า ตนเองมีความรู้ มีความภูมิใจในตนเอง มีความสุขจากความสมหวังที่ได้เรียนในวิชาชีพสาขาที่ตรงกับความต้องการ ภายหลังเข้ามาศึกษาในระยะหนึ่งแล้วนิสิต ต้องการเรียนที่หนัก เนื้อหาวิชาเรียนยาก มีบรรยากาศการแข่งขันสูง ทำให้มีเวลาพักผ่อนน้อยลง รับผิดชอบทำการบ้าน และทำรายงานส่ง ส่งผลให้ขาดความสุข ทั้งกาย และใจ ก่อให้เกิดความเครียดสูง เป็นเหตุให้ ความฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ ความมั่นใจ ความเก่งและความสุขที่เคยมีอยู่ลดลง ในช่วงชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ส่วนในช่วงชั้นปีที่ 4 ศึกษาพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีระดับต่ำกว่าชั้นปีที่ 1 แต่สูงกว่า ชั้นปีที่ 2 และ 3 อาจเนื่องมาจาก นิสิตมีความภูมิใจว่าตนเอง สามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ระหว่างการเรียนเกือบตลอดหลักสูตร มาได้แล้ว อีกไม่นานจะมีโอกาสสำเร็จการศึกษา และได้ออกไปประกอบวิชาชีพ มีงานทำ จึงเป็นเหตุให้ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 มีระดับสูงขึ้น มีความสุขมากขึ้น อาจารย์และผู้บริหารสถาบัน ควรให้ความสนใจและตระหนักเรื่อง การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ด้านเก่ง และด้านสุข ซึ่งประกอบด้วย ความภูมิใจในตนเอง ความพอใจในชีวิตและมีความสุขสงบทางใจมากขึ้นและในทุกช่วงชั้นต่อไป

3.3 ผลจากการสังเกต พบว่า นิสิตจำนวนหนึ่งลาออกภายหลังสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันของรัฐซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่ำกว่ามาก นิสิตจำนวนไม่มากขอลาพักการศึกษาจากปัญหาจากสภาวะการเงินไม่คล่องตัว นิสิตที่ ลาออกจากปัญหาสุขภาพ หรือขอย้ายสาขาวิชาที่เรียนมีจำนวนน้อยมาก การให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือให้ความอบอุ่น แก่นิสิตตั้งแต่แรกเข้าศึกษาและตลอดทุกช่วงชั้นในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหาร การศึกษา ผู้บริหารสถาบันการศึกษา และอาจารย์ทุกคน ควรตระหนักและหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่ ให้ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตลดลง และให้คงอยู่ในระดับปกติหรือดีขึ้นในทุกด้าน นั่นคือส่งเสริมให้นิสิต มีความดี ความเก่ง และความสุข ตรงกับคำที่ได้กล่าวไว้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิต ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับอาจารย์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตในระดับอุดมศึกษาในทุกช่วงชั้นต่อไป

1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการแสวงหาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนานิสิตในระดับอุดมศึกษาแต่ละชั้นปีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตระดับอุดมศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างต่อเนื่องในสถาบันของตน

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตในระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตในระดับอุดมศึกษาระหว่างสถาบันของรัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2567). สถิติอุดมศึกษา-กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2565, จาก https://info.mhesi.go.th/homestat_std.php.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). คู่มือความฉลาดรู้ทางอารมณ์. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสุขภาพจิต. (2552). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารนิเทศและประชาสัมพันธ์ กรมสุขภาพจิต, กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ขจร บุตรแสงโคตร. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของครูโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นริศรา ตรีรัตน์. (2562, มกราคม – เมษายน). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาโรงเรียนชุมชนทองประดิษฐ์อนุสรณ์ สำนักงานเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. วารสารศิลปการจัดการ. 3(1): 43-52.
- พรพรรณ หาญณรงค์. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ. 13(1): 136-144.
- รัศมี มณีนิล. (2560). ความฉลาดทางอารมณ์ (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.dmh.go.th/download/ebooks/EQ11.pdf>.
- วรุณ กลกิจโกวิท, และคณะ. (2562). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราชิตราชนคร. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 64(1): 77-88.
- ศรินทร์พีย์ เหล็กสูงเนิน (2561). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). นโยบายการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2565, จาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/category/>.
- อรรถวิทย์ พงศ์กล้า. (2560, กรกฎาคม - กันยายน). ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง กรุงเทพมหานคร. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 25(3): 9-19.
- Boyatzis Richard E., Stubbs Elizabeth C., & Taylor Scott N. Taylor. (2002). Learning Cognitive and Emotional Intelligence Competencies through Graduate Management Education. *Academy of Management Learning and Education*. 1(2): 150-162.
- Joyce Walsh-Portillo. (2023). The Role of Emotional Intelligence in College Students' Success. Retrieved October 2023, from <https://digitalcommons.fiu.edu/etd/491>.